

STUK | HUHTIKUU 2024

Vastuullisuusraportti

2023

SÄTEILYTURVAKESKUS

etunimi.sukunimi@stuk.fi

www.stuk.fi

www.facebook.com/sateilyturvakeskus

www.twitter.com/STUK_FI

www.youtube.com/user/sateilyturvakeskus

www.flickr.com/photos/stuk_fi

Vastuullisuusraportti 2023

Helsinki 2024. 23 s.

ISBN 978-952-309-594-6 (pdf)

Sisällysluettelo

1	Johdon katsaus	4
2	STUKin organisaatio	6
2.1	Vastuullisuuden johtaminen ja hallinto sekä vastuullisuusraportin 2023 laadinta	6
3	STUKin kädenjälki merkittäväksi tunnistamiin YK:n kestävän kehityksen tavoitteisiin	8
3.1	TAVOITE 3 Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille	8
	Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö Suomessa	9
	Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen	9
	Viestintä	10
	Valmius ja varautuminen säteilyyn liittyviin uhkakuviin Suomessa ja maailmalla	11
3.2	TAVOITE 7 Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille	13
	Kansallisen lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen	13
	Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen	13
	Kansainvälinen viranomaisyhteistyö, jolla mahdollistetaan turvallista ydinenergian käyttöä Suomessa	14
3.3	TAVOITE 16 Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla	16
	Palvelutoiminta ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki	16
	Asiantuntijapalveluvienti muihin maihin	17
	Ydinmateriaalivalvonnan, ydinterrorismin torjunnan ja ydinaseiden vähentämisen edistäminen	17
4	STUKin jalanjälki toimintaympäristöön	19
	Ekologinen vastuu	19
	Sosiaalinen vastuu	19
	Taloudellinen vastuu	20
	Kuvaluettelo	22

1 Johdon katsaus

Tämä on Säteilyturvakeskuksen (STUK) kolmas vastuullisuusraportti. STUKin toiminnan tarkoituksena on ihmisten, yhteiskunnan, ympäristön ja tulevien sukupolvien suojeleminen säteilyn haitallisilta vaikutuksilta, joka sopii hyvin yhteen Yhdistyneiden kansakuntien (YK) kestävä kehityksen globaalin toimintaohjelman, Agenda 2030, tavoitteiden kanssa. STUKin toiminnalla edistettävät YK:n kestävä kehityksen tavoitteet, alatavoitteet ja STUKin roolit eri tavoitteiden saavuttamiseksi täsmennettiin johdon katselmoinnissa vuonna 2022. YK:n kestävä kehityksen tavoitteet tulivat vuoden 2023 aikana osaksi STUKin tulossopimuksen kestävyys-tavoitetta tulossopimuskaudelle 2024–2027. Tämä oli luontevaa jatkoa sille ajattelulle, jossa STUKin johdon katselmoinnin perusteella valittujen STUKin vastuullisuustyön tavoitteiden ja seurantamittareiden lähtökohdaksi otettiin STUKin toiminnalle asetetut tulostavoitteet ja niihin liittyvät seurantamittarit.

Vuoden 2023 aikana STUK edisti YK:n tavoitteiden mukaisesti terveellisen elämän ja hyvinvoinnin takaamista kaiken ikäisille oman roolinsa mukaisesti turvallisella ja oikeutetulla säteilyn käytön valvonnalla, luonnonsäteilyn ympäristövalvonnalla, säteilyyn liittyvällä viestinnällä sekä ylläpitämällä ja kehittämällä valmiutta ja varautumista erilaisiin säteilyvaaraa aiheuttaviin onnettomuus- ja muihin poikkeaviin tilanteisiin. Säteilyn käytön osalta vuoden 2023 merkittävin muutos oli hyvinvointialueiden toiminnan aloittaminen, jonka vuoksi suurin osa turvallisuusluvista ja vastuista järjestettiin uudelleen. Työpaikkojen radonvalvontaa jatkettiin aktiivisesti päätavoitteen saavuttamiseksi, ettei yksikään työntekijä Suomessa altistuisi liikaa keuhkosityöpää aiheuttavalle radioaktiiviselle radonkaasulle. Lisääntynyt kiinnostus ydinenergian lisärakentamiseen näkyi vuoden 2023 aikana aktiivisina toimenpiteinä mm. ydinenergiain ja sen alaisen säädösten kokonaisuudistuksessa, STUKin osaamisen kehittämisenä sekä STUKin viestinnässä. Epävarma maailmantilanne näkyi valmiuden ja varautumisen osalta. Jatkettiin aktiivista turvallisuusympäristön seuranta, ja erityisesti Ukrainan tilanteen seuranta vakiinnutettiin osaksi STUKin normaalia toimintaa.

YK:n tavoitteiden mukaisen edullisen, luotettavan, kestävä ja uudenaikaisen energian varmistamiseksi kaikille STUK on edistänyt vuoden 2023 aikana yhteistyössä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa ydinenergiain kokonaisuudistusta, valvonut käytössä olevien ydinvoimalaitosten turvallisuutta sekä edistänyt ydinjätehuollon turvallisuutta valvomalla voimalaitosjätehuollon turvallisuusvaatimuksia. Lisäksi valvonnalla on edistetty käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitoksen turvallista rakentamista ja käyttöönoton valmistelua. Tavoitteen edistämiseksi STUK on osallistunut vuoden 2023 aikana aktiivisesti myös kansainväliseen ydinturvallisuussäätelyn yhteistyöhön, jolla mahdollistetaan ydinenergian turvallinen käyttö Suomessa myös tulevaisuudessa.

Vuoden 2023 aikana edistettiin myös tehokkaiden, vastuullisten ja läpinäkyvien instituutioiden rakentamisen tavoitetta sekä tuettiin rauhanomaisten yhteiskuntien edistämistä. Kansainvälisillä asiantuntijapalveluhankkeillaan STUK on tukenut kohdemaissa ydin- ja säteilyturvallisuusviranomaisten kehittämistä sekä hyvän hallinnon periaatteita. Afrikassa käynnistettiin vuoden 2023 aikana laaja ja monivuotinen ydinmateriaalivalvonnan koulutusohjelma, jossa STUK toimii Afrikan maiden ydinmateriaalivalvonnan osaajien kouluttajina. Toimialan

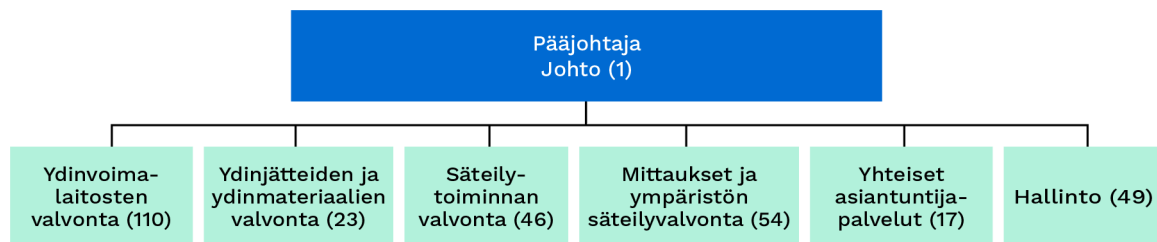
tehokkaat ja vastuulliset viranomaisinstituutiot ovat tärkeä osa tavoitteen saavuttamista, sillä ne edistävät paitsi turvallisuutta, myös ydinenergian rauhanomaista käyttöä ja lujittavat osaltaan kansainvälistä sopimusjärjestelmää muun muassa ydinmateriaalien valvonnan ja hallinnan osalta. STUK on toiminut aikaisempien vuosien tapaan aktiivisesti myös asiantuntijana ja kansallisena viranomaisena osana kansainvälistä ydinkoekiellon valvontaa ja tarjonnut asiantuntemustaan kansainvälisen ydinterrorismin ehkäisyyn.

Tämä vastuullisuusraportti on käsitelty STUKin johtoryhmässä ja ylin johto on sen vahvistanut.

2 STUKin organisaatio

Säteilyturvakeskus (STUK) on sosiaali- ja terveysministeriön (STM) alainen lupa-, valvonta- ja turvallisuusviranomaisen ja sen toiminta perustuu Säteilyturvakeskuksesta annettuun lakiin (1164/2022). STUK edistää ja valvoo säteilyturvallisuutta ja ydinenergian käytön turvallisuutta. STUKin pääasialliset tehtävät luetellaan [Säteilyturvakeskuksesta annetun lain 2 §:ssä](#).

STUKin tulossyksikköorganisaation muodostavat pääjohtaja ja pääjohtajan alaisuudessa tulossyksikköinä toimivat osastot. STUKin johtoryhmän muodostavat pääjohtaja ja strategisesta kehityksestä vastaava johtaja, osastojen johtajat, lakiasiat ja säännöstö -yksikön päällikkö sekä henkilöstön valitsema edustaja. STUKin palveluksessa oli vuoden 2023 lopussa 301 henkilöä ja toiminnan kulut olivat 39,4 miljoonaa euroa. STUKin henkilöstö on sijoittunut pääosin yhteen toimipisteeseen Vantaan Jokiniemeen. Päätoimipaikan lisäksi STUKilla on pieni toimisto Rovaniemellä sekä paikallistarkastajien toimisto Olkiluodon ja Loviisan ydinvoimalaitosalueella.

KUVA 1. STUKin organisaatio 31.12.2023. Kuva STUK.

2.1 Vastuullisuuden johtaminen ja hallinto sekä vastuullisuusraportin 2023 laadinta

Vastuullisuus on sisäänrakennettu STUKin ydintoimintaan ja sen lakisääteisten tehtävien toteuttamiseen yhteiskunnan hyväksi. STUK tekee vuosittain tulossopimuksen sosiaali- ja terveysministeriön (STM) kanssa. Tulossopimukseen kirjatulla tavoitteilla on yhteys voimassa olevan hallitusohjelman tavoitteisiin, joka huomioi Agenda 2030 tavoitteet. STUKin vastuullisuustyö ja valitut tavoitteet nivoutuvat luontevaksi osaksi tulostavoitteiden asettamista ja tuloksellisuuden arviointia. STUK on ilmaissut sitoutumisensa kestäväan kehitykseen ja vastuullisuuteen turvallisuus-, laatu- ja tietoturvapoliitikassaan. STUKilla on ympäristöohjelma, joka asettaa ympäristöön ja ympäristönsuojeluun liittyviä päämääriä ja tavoitteita, joiden avulla STUK pienentää toiminnastaan aiheutuvia negatiivisia ekologisia vaikutuksia.

Hallinto-osaston johtaja esittelee vastuullisuusasiat STUKin johtoryhmässä, jonka tehtävänä on sopia vastuullisuustavoitteista ja seurata niiden toteutumista. Tarvittaessa STUKin johtoryhmä voi katselmoida erikseen vastuullisuustyölle asetettuja tavoitteita, toimenpiteitä ja niiden ajantasaisuutta. STUKissa toimii kestävän kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä,

jonka tehtävänä on mm. kehittää kestävään kehitykseen ja vastuullisuuteen liittyviä toimintatapoja ja tukea STUKin vastuullisuusraportointia. Hallinto-osaston johtaja toimii työryhmän omistajana ja ryhmä raportoi hänelle. Hallinto-osaston johtaja vastaa siitä, että kestävä kehityksen ja vastuullisuuden edistämiseen varataan tarvittavat resurssit.

STUKin kestävä kehityksen ja vastuullisuuden työryhmän puheenjohtaja vastasi tämän vastuullisuusraportin koostamisesta. Raportti tehtiin seuraten Valtiokonttorin ohjetta "Vastuullisuusraportointi valtionhallinnossa". Raportoimiseen osallistui STUKin johto, kestävä kehityksen ja vastuullisuuden työryhmä sekä STUKin valitsemien YK:n kestävä kehityksen tavoitteiden sekä toiminnan jalanjäljen raportointialueiden substanssitoimintaan liittyviä henkilöitä. Vastuullisuusraportti käsiteltiin STUKin johtoryhmässä ennen sen hyväksymistä. Lisätietoja antavat kehittämissuunnittelija Katriina Labbas ja hallinto-osaston johtaja Markku Kivioja.

3 STUKin kädenjälki merkittäväksi tunnistamiin YK:n kestäväen kehityksen tavoitteisiin

STUKin johtoryhmä katselmoi 11/2022 YK:n kestäväen kehityksen tavoitteet ja alatavoitteet, joihin se pystyy omalla toiminnallaan eniten vaikuttamaan. Katselmoinnin yhteydessä päivitettiin STUKin roolit ja teot ja päätettiin mittaroinnin periaatteista. Erityisesti YK:n kestäväen kehityksen tavoitteet 3, 7 ja 16 ja niiden alatavoitteista 3.4, 7.1, 16.6, 16.8 ja 16.a nähdään kytkeytyvän luontevasti STUKin toimintaan. STUK käyttää alatavoitteiden mittaroinnissa soveltuvia STM-STUK tulossopimuksen tulostavoitteita.

STUKin kaikkien tulostavoitteiden toteutumisesta vuonna 2023 voi lukea lisää julkaisusta [STUK Tilinpäätös ja toimintakertomus 2023](#). STUKin valitsemista tavoitteista ja alatavoitteista, sekä muista YK:n kestäväen kehityksen tavoitteista voi lukea esim. valtioneuvoston kanslian ylläpitämältä [Kestavakehitys.fi -sivustolta](#).

3.1 TAVOITE 3 Taata terveellinen elämä ja hyvinvointi kaiken ikäisille

- **Alatavoite 3.4**

Vähentää vuoteen 2030 mennessä kolmanneksella tarttumattomien tautien aiheuttamia ennenaikaisia kuolemia ennaltaehkäisyn ja hoidon avulla sekä edistää henkistä terveyttä ja hyvinvointia.

Terveellisen elämän ja hyvinvoinnin takaaminen kaiken ikäisille on STUKin toiminnan kannalta keskeinen tavoite. STUKin rooliin kuuluu:

- Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö Suomessa
- Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen
- Säteilyyn liittyvien riskien viestintä sekä turhien huolien ja murheiden poistaminen
- Valmius ja varautuminen säteilyyn liittyviin uhkakuiiin Suomessa ja maailmalla

STUKin teot ja toimenpiteet:

- STUKin lakisääteisten tehtävien hoitaminen Suomessa
- Tutkimuksen rahoituksen turvaaminen ja aseman vakiinnuttaminen sekä erityisesti verkostoituminen yliopistojen, teollisuuden ja yritysten kanssa
- Viestintä
- Valmiustoiminta

Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö Suomessa

STUK valvoo säteilyn turvallista käyttöä myöntämällä lääketieteen, teollisuuden ja tutkimuksen säteilytoimintaan turvallisuuslupia ja tekemällä toiminnanaikaisia tarkastuksia säteilyn käyttöpaikoille. Oikein kohdennetuilla vaatimuksilla ja valvonnalla luodaan edellytykset turvalliselle ja oikeutetulle säteilyn käytölle sekä teollisuudessa että tautien ja sairauksien havaitsemiselle ja hoidolle lääketieteellisessä säteilyn käytössä. Perinteistä röntgenkuvantamista, tietokonetomografiaa ja radioaktiivisia lääkkeitä käytetään laajasti tautien ja sairauksien diagnosointiin ja hoidon suunnitteluun. Valvonnalla ja vaatimuksilla varmistetaan potilaan säteilyturvallisuus ja toisaalta esimerkiksi kuvantamisen riittävä laatu diagnoosin tekoa varten. Sädehoidon ja toimenpideradiologian valvonnalla ja vaatimuksilla varmistetaan hoidon tehokkuus ja turvallisuus. Vuonna 2023 yhtenä merkittävänä muutoksena säteilyn käytössä oli hyvinvointialueiden toiminnan aloittaminen. Suuri osa terveydenhuollon turvallisuusluvista ja vastuista järjesteltiin tämän seurauksena uudestaan ja STUK oli näin mukana mahdollistamassa muutoksen sujuvaa toteutusta.

Ionisoimattoman säteilyn käyttöön kauneudenhoidossa on tunnistettu liittyvän kasvavia riskejä. STUK on valvonut säteilyn käytön turvallisuutta tehostetusti nyt viiden vuoden ajan ja turvallisuusnäkökohdat on saatu nostettua esiin alalla. Vuonna 2023 julkaistiin viranomaisyhteistyönä (STUK, Fimea, Valvira ja Tukes) kauneudenhoitoalan oppilaitoksille suunnattu sähköinen oppimisympäristö, joka auttaa alalle koulututtavia huomioimaan ionisoimattoman säteilyn riskit.

Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen

STUK valvoo jatkuvasti elinympäristössämme esiintyvää radioaktiivisuuden tasoa ilmassa, vedessä ja maaperässä pyrkien arvioimaan sen säteilysuojellista merkitystä. Vuoden 2023 aikana havaittiin kolme poikkeavaa päästötapahtumaa, joissa radioaktiivisuutta mitattiin kolmella eri asemalla ulkoilmasta kerätyissä näytteissä. Havaittujen keinotekoisien radioaktiivisten aineiden määrät olivat äärimmäisen pieniä, eivätkä ne aiheuttaneet vaaraa ihmisten terveydelle.

Viranomaisyhteistyö ja valvontatiedon tosiaikainen jakaminen ovat osa kokonaisuutta. STUK antaa Tullille asiantuntija-apua radioaktiivisten aineiden valvontaan rajaliikenteessä.

Säteilytyöntekijöiden säteilyannokset ovat lähes kaikilla aloilla laskeneet vuosikymmeniä ja suurimmat työperäiset säteilyannokset aiheutuvatkin nykyään luonnonsäteilystä. STUKin tekemän työpaikkojen radonvalvonnan päätavoitteena on, ettei yksikään työntekijä Suomessa altistu liikaa keuhkosyöpää aiheuttavalle radioaktiiviselle radonkaasulle.

STUK edisti vuonna 2023 aktiivisesti kotimaista tutkimusyhteistyötä säteilyturvallisuustutkimuksen yhteenliittymän (Cores) avulla, jossa STUK toimii tiiviissä yhteistyössä yliopistojen, tutkimuslaitosten ja yliopistollisten sairaaloiden kanssa kansallisista osaamis- ja tutkimustarpeista huolehtimiseksi. Lisäksi valmisteltiin kotimaisen säteilyturvallisuustutkimuksen strategiaa, mikä luo vahvan perustan alan kehittämiseksi.

Viestintä

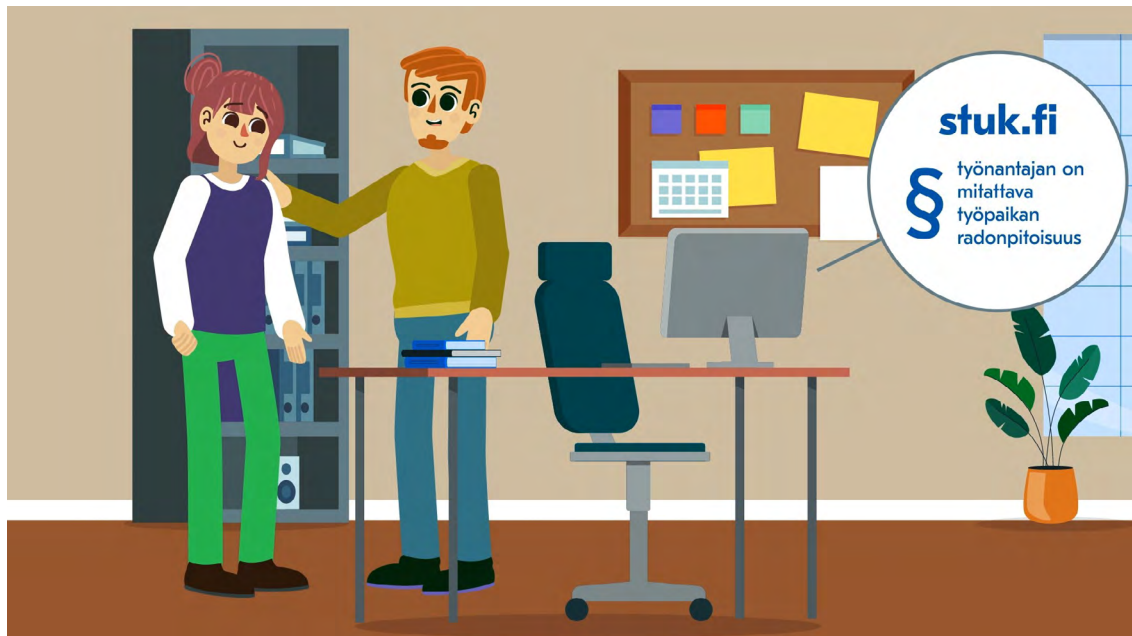
Epävarma maailmantilanne sekä lisääntynyt kiinnostus ydinenergian lisärakentamiseen ja uusiin teknologioihin vaikuttivat STUKin viestintään vuonna 2023. STUKin keskeisinä viestinnällisinä tavoitteina on välittää sidosryhmille päätöksentekoa tukevaa tutkittua tietoa, rakentaa sidosryhmien luottamusta sekä vahvistaa kansalaisten turvallisuuden tunnetta.

STUK jatkoi monipuolista mediayhteistyötä tarjoamalla eri alojen asiantuntijoiden tietoja toimittajien työn tueksi. Lisäksi STUK järjesti muutamia toimittajille suunnattuja taustatietotilaisuuksia mm. ympärivuotisesta säteilyvalvonnasta ja ydinenergiain ja sen alaisen säädösten uudistuksesta.

Vuoden 2023 toukokuussa STUK julkaisi uuden stuk.fi-verkkosivuston. Uuden sivuston kautta hälvennetään entistä tehokkaammin kansalaisten turhia huolia säteilystä ja ydinvoimasta sekä palvellaan STUKin sidosryhmiä tarjoamalla ajankohtaista ja luotettavaa tietoa säteilyturvallisuudesta. Uudistetulle sivustolle tuotettiin myös kattava kokonaisuus säteilyvaaratilanteisiin varautumisesta.

Stuk.fi-sivustouudistuksen myötä myös UV-säteilystä kertova, yhdessä Syöpäjärjestöjen ja Ilmatieteen laitoksen kanssa toteutettava monivuotinen #Suniho-kampanja sai kesällä 2023 uuden suniho.fi-sivuston. Kesällä 2023 kampanjan tavoitteena oli muistuttaa, että UV-säteilylle voi altistua helposti ja huomaamatta ulkona harrastaessa ja puuhastellessa.

STUK on tehnyt jo pitkään monipuolisesti radonviestintää työnantajille ja kansalaisille. STUK laati vuonna 2023 uuden radonviestinnän konseptin, joka kiteyttää miten, milloin ja miksi STUK viestii työpaikoille radonista ja siihen liittyvästä mittausveloitteesta. Syksyllä 2023 radonkonseptissa keskityttiin uusien viestintämateriaalien tuottamiseen ja mediaviestinnässä aktivoitumiseen.

KUVA 2. Still-kuva STUKin radonaiheisesta animoidusta videosta, joka kertoo alle kahdessa minuutissa mitä työnantajan pitää tietää radonmittausveloitteesta. Video on katsottavissa [YouTubessa](https://www.youtube.com/watch?v=...). Kuva STUK, kuvaaja Videotiiviste Oy.

Valmius ja varautuminen säteilyyn liittyviin uhkakuviin Suomessa ja maailmalla

STUK ylläpitää ja kehittää valmiutta vastata erilaisiin säteilyvaaraa aiheuttaviin onnettomuus- ja muihin poikkeaviin tilanteisiin sekä varautuu turvaamaan toimintansa jatkuvuuden kaikissa olosuhteissa. Turvallisuusympäristön murros vaikuttaa suoraan STUKin valmiuteen ja varautumiseen. Myös EU:n valmiuden kehittäminen sekä NATO-jäsenyyden toimeenpano vaikuttavat STUKin toimintaan. Turvallisuusympäristön aktiivinen seuranta ja erityisesti Ukrainan tilanteen seuranta vakiintuivat rutiiniksi vuoden 2023 aikana.

TAULUKKO 1. Alatavoitteen 3.4 edistymisen mittarit ja edistämisen teot ja toimenpiteet vuonna 2023.

STM-STUK tulossopimuksen 2023 tulostavoite (alatavoitteen 3.4 mittari)	STUKin teot ja toimenpiteet, joilla alatavoitetta 3.4 on pyritty edistämään 2023
Turvallinen ja oikeutettu säteilyn käyttö	
EU:n perusnormidirektiivin vaatimusten mukainen ionisoivaa säteilyä käyttävien diagnoosi-menetelmien lähetekäytännön oikeutus-arviointi toimeenpantu.	STUK on tehnyt esiselvityksen säteilylaissa tarkoitettujen lähettämissuosituksien kehittämistä varten. STUK on arvioinut valvonnassaan oikeutusarviointien edellytysten toteutumista HERCAN (Heads of Radiological Protection Competent Authorities) mallin mukaisesti röntgentoiminnassa ja osana HERCAN yhteistä kyselytutkimusta isotooppihoitojen osalta. STUK osallistui Euroopan komission rahoittamaan ja Euroopan Radiolgiayhdistyksen koordinoimaan 3-vuotiseen projektiin TT-tutkimusten oikeutuksen arvioimiseksi koordinoimalla Suomen osuutta. Projektin loppukokous oli 1/2024 ja tulokset julkaistaan myöhemmin.
Ympäristövalvonta ja säteilyn vaikutusmekanismien tutkimus sekä ymmärtäminen	
STUKilla on jatkuvasti tieto Suomen säteilytilanteesta.	Vuonna 2023 käynnistyi ulkoisen säteilyvalvontaverkon uudistamistyö, joka on suunniteltu jatkumaan vuoteen 2025 asti.
STUK edistää osaltaan viranomaisyhteistyötä ja tiedon yhteiskäyttöä.	Vuonna 2023 STUKin kehittämä Tullin ja STUKin yhteinen tilannekuvajärjestelmä otettiin operatiiviseen käyttöön. Sen avulla sekä Tulli että STUK voi reaaliaikaisesti seurata kiinteästi asennettujen ja liikkuvien valvontalaitteiden säteilyhavaintoja sekä ylläpitää niiden perusteella valtakunnallista tilannekuvaa. Lisäksi Tulli käyttää järjestelmää havaintojen raportointiin. Järjestelmää käyttää eri toimipaikkojen lisäksi myös Tullin johtokeskus. Tulli teki vuonna 2023 ilmoituksen 100 säteilyhavainnosta, mikä on kolmanneksen vähemmän kuin v. 2022 (143 kpl). Tehdyistä ilmoituksista 24 % edellytti yhteydenottoa STUKin päivystäjään ja mahdollisia jatkotoimia STUKin asiantuntijoilta.
STUK on tukenut osaltaan altistustilanteisiin liittyvien EU:n perusnormidirektiivin mukaisten veloitteiden toteutumista. STUK on tukenut osaltaan ympäristöterveyden, työsuojelun ja rakennusvalvonnan radonvalvontaa.	STUK on toimeenpannut ja tukenut muita viranomaisia toteuttamaan Kansallista toimintasuunnitelmaa radonista aiheutuvien riskien ehkäisemiseksi (KATORRE). STUK laati STM:lle Kansallisen toimintasuunnitelman vallitsevien altistustilanteiden tunnistamiseksi (KAVATTU). Vuonna 2023 julkaistun STUKin tutkimuksen mukaan n. 34 000 työntekijää altistuu Suomessa viitearvot ylittävälle radonpitoisuudelle työpaikalla. STUK jatkoi aktiivista valvontaa tilanteen korjaamiseksi.
Valmius ja varautuminen säteilyyn liittyviin uhkakuviin Suomessa ja maailmalla	
STUK varautuu säteily- ja ydinturvallisuutta heikentäviin uhkiiin ja kehittää varautumistaan osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuutta. STUK kehittää kansallista säteilyvaaratilannevarautumista ja sen koordinaatiota.	STUKin omaa varautumista on kehitetty päivittämällä viraston uhka-arvio, aloittamalla Valmiuden kehittämisohjelman toimeenpano sekä koulutus- ja harjoitustoiminnalla. Osana yhteiskunnan kokonaisturvallisuuden kehittämistä STUK on tuottanut oman toimialansa tilannekuvaa, osallistunut kansalliseen CBRN-työhön sekä tarjonnut mittavaa tukea eri viranomaisten harjoitustoimintaan. Kansainvälisellä tasolla STUK on toiminut normaalin IAEA- ja EC-yhteistyön lisäksi ERCC:n säteily- ja ydinturvallisuuden tilannekuvakontribuuttorina 6 kk:n ajan, osallistunut RescEUvarmuusvarustoinnin valmisteluihin ja toimeenpanoon sekä osallistunut NATO-jäsenyyden toimeenpanoon osana STM:n hallinnonalan yhteistyötä.
STUK tuottaa säteily- ja ydinturvallisuuden tilannekuvaa yhteiskunnan tarpeisiin ja kehittää tilannekuvayhteistyötä muiden STM:n hallinnonalan virastojen ja hyvinvointialueiden kanssa.	STUKin oma turvallisuustilannekuvatoiminta on vakiintunutta. Viikoittaisen tilannekatsauksen jakamista myös muualle STM:n hallinnon alalle pohditaan. STM:n johdolla on hallinnonalan virastojen välistä valmiusyhteistyötä tiivistetty merkittävästi. Sen merkittävimmät toteuttamismuodot ovat valmiuspäälliköiden säännölliset tapaamiset sekä CBRN- jaoston puitteissa tehtävä kehittämistyö. Muun valtioneuvoston kanssa tehtävä yhteistyö on keskittynyt AVI:n järjestämiin harjoituksiin, joissa lähtötilanteena on ollut säteilyskenaario.

3.2 TAVOITE 7

Varmistaa edullinen, luotettava, kestävä ja uudenaikainen energia kaikille

- **Alatavoite 7.1**

Varmistaa vuoteen 2030 mennessä edulliset, luotettavat ja uudenaikaiset energiapalvelut kaikille.

Ydinenergian käyttö on Suomessa merkittävää ilmastonmuutoksen kannalta päästöttömän sähkön tuotannossa. Turvallisuus on edellytys ydinenergian käytölle ja STUKilla on valvovana viranomaisena keskeinen rooli ydinenergian käytön sääntelyssä ja valvonnassa. STUKin rooliin kuuluu:

- Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen

STUKin teot ja toimenpiteet:

- Kansallisen lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen
- Turvallisuusvaatimusten, osaamisen ja valvonnan sopeuttaminen uusiin hankkeisiin (pienydinvoimalaitokset, ydinjätteiden turvallinen loppusijoitus jne.)
- Ydinturvallisuusosaamisen ylläpito
- Turvallisuustutkimus
- Kv-vaikuttaminen, esim. globaali sääntely ja yhteistyö järjestöissä (IAEA, WENRA, yms.), jolla mahdollistetaan turvallista ydinenergian käyttöä Suomessa

Kansallisen lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen

Ajantasainen turvallisuussäännöstö on kansalaisten ja yhteiskunnan turvallisuuden keskeinen perusta. Ydinenergian käyttö on yksi esille nostetuista keinoista vastata ilmastonmuutoksen haasteisiin, energiaomavarmuuden ja kilpailukyvyn lisäämiseen. STUKin tehtävänä on asettaa teknisluontoiset turvallisuusvaatimukset ja valvoa ydinenergian turvallista käyttöä. Työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) on käynnistänyt ydinenergiainsäädännön kokonaisuudistuksen uusien teknologioiden ja liiketoimintamallien käytön mahdollistamiseksi ja ydinenergiaa koskevan sääntelyn nykyaikaistamiseksi ja selkeyttämiseksi. STUK osallistuu lakiuudistuksen tekemiseen ja uudistaa samassa yhteydessä ydinenergian käyttöä koskevat turvallisuusmääräyksensä ja ohjeistonsa. Vuonna 2023 STUK käynnisti yhteistyössä sosiaali- ja terveystieteiden kanssa vuonna 2018 valmistuneen säteilylain kokonaisuudistuksen vaikutusten arviointiprojektin.

Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen

Ydinlaitosten valvonnan tavoitteena on varmistua ydinenergian käytön turvallisuudesta siten, ettei ydinlaitosten käytöstä tai niiden mahdollisista onnettomuustilanteista aiheudu vaaraa yhteiskunnalle ja ympäristölle. Valvonnassa arvioidaan ydinlaitosten suunnittelua, rakentamista, käyttöä ja käytön turvallisuuden osoittavia turvallisuusanalyyskejä sekä luvanhaltijan organisaation ja sen alihankintaketjun toimintaa, esimerkiksi laitoksille laitteistoja valmistavilla toimittajilla. STUK valvoo käytössä olevien ydinvoimalaitosten turvallisuutta, ja huolehtii

siitä, että ydinenergian käytössä on noudatettu voimassa olevia säädöksiä ja määräyksiä, eikä toiminnassa ole ollut merkittäviä turvallisuutta vaarantaneita tapahtumia.

Ydinjätehuollon turvallisuus on yksi edellytys ydinenergian hyväksyttävälle käytölle keskusteltaessa erityisesti ydinvoiman hyväksyttävyydestä tulevaisuuden energiavaihtona kansallisesti ja globaalisti. STUK valvoo, että voimalaitosjätehuollossa Olkiluodossa sekä Loviisassa täytetään turvallisuusvaatimukset, käytetyn ydinpolttoaineen kapselointi- ja loppusijoituslaitos rakennetaan turvalliseksi ja että käyttöönotto ja käytön valmistelu toteutetaan turvallisuusvaatimusten mukaisesti.

Ydinenergian käytön turvallisuusvalvonnasta voi lukea tarkemmin julkaisusta ”Ydinenergian käytön turvallisuusvalvonta: Vuosiraportti 2023”.

Kansainvälinen viranomaisyhteistyö, jolla mahdollistetaan turvallista ydinenergian käyttöä Suomessa

Kansainvälinen turvallisuussäätely ja sen kehitys vaikuttaa merkittävästi Suomen kansalliseen säteily- ja ydinturvallisuutta koskevaan säännöstyöhön. STUK osallistuu aktiivisesti kansainväliseen viranomaisyhteistyöhön ydin- ja säteilyturvallisuuden, ydinturvan ja ydinmateriaalien hallinnan edistämiseksi. Vuonna 2023 STUK jatkoi aktiivista osallistumista toimialan keskeisten kansainvälisten organisaatioiden työhön (esim. IAEA, EU, OECD/NEA, WENRA). STUKin tavoitteena on hyvän turvallisuustason turvaava kansainvälinen säännöstö, suomalaisten ratkaisumallien hyväksyttävyyden turvaaminen sekä hyvien käytänteiden levittäminen.

TAULUKKO 2. Alatavoitteen 7.1 edistymisen mittarit ja edistämisen teot ja toimenpiteet vuonna 2023.

STM-STUK tulossopimuksen 2023 tulostavoite (alatavoitteen 7.1 mittari)	STUKin teot ja toimenpiteet, joilla alatavoitetta 7.1 on pyritty edistämään vuonna 2023
Kansallisen lainsäädännön ja valvonnan kehittäminen	
STUK osallistuu aktiivisesti TEMin vetämään ydinenergiain kokonaisuudistukseen.	STUK tuki vuonna 2023 TEMiä uuden ydinenergiain valmistelussa. STUKin työ kohdistui erityisesti lakiin tulevien turvallisuuden perusvaatimusten määrittämiseen, ydinlaitosten uuden lupamallin valmisteluun ja keskeisten sidosryhmien osallistamiseen TEMin tukena. TEMin johdolla pääosa uuden lain sisällöstä määritettiin vuoden 2023 aikana.
STUK jatkaa ydinenergiain alaisen STUKin vastuulla olevan säännösten kokonaisuudistusta strategian tavoitteiden edistämiseksi (säännöstö on alan parhaisiin käytäntöihin perustuva, tavoitteellinen, riskitietoinen ja mahdollistava). Kehitystyössä STUK ennakoii aktiivisesti ydinenergian käytön ja valvonnan tulevaisuuden tarpeita.	STUKin määräykset kytkeytyvät osaksi ydinenergiain kokonaisuudistusta ja määräykset pitää valmistella rinnan lain valmistelun kanssa. Merkittävä osa STUKin työstä kohdistui TEMin lakivalmistelun tukemiseen. STUK määrittäi vuoden 2023 aikana pääosan uusiin määräyksien sisällöstä. Uudistustyötä käsiteltiin säännöllisesti nykyisten ydinlaitosten luvanhaltijoiden kanssa ja lisäksi STUK järjesti yhdessä TEMin kanssa kaksi avointa seminaaria. STUKin ohjeiden rooli muuttuu merkittävästi verrattuna nykyisiin YVL-ohjeisiin. Vuoden 2023 aikana STUK määrittäi uusien ohjeiden sisältöä tutustumalla kotimaisten ja ulkomaisten viranomaisten ohjeistoihin.
Kansallinen ydinenergian käytön valvonta, turvallisuus sekä siitä huolehtiminen ja käytön mahdollistaminen	
STUK varmistuu valvonnallaan, että ydinlaitosten rakentaminen, käyttö ja käytöstä poisto on turvallista.	Vuonna 2023 toteutettiin mm. Loviisan laitoksen kokonaisturvallisuusarviointi käyttöluvan uusimiseksi, valvottiin Espoossa sijaitsevan tutkimusreaktorin purkamista sekä Olkiluoto 3 laitoksen kaupallista käyttöä. STUK antoi lausunnon ja laati turvallisuusarvion Fortumin voimalaitosjätteen loppusijoituslaitosta koskevasta käyttöluvapahakemuksesta ja laati Olkiluodon voimalaitosjätehuoltoa koskevan määräaikaisen turvallisuusarvion. Olemassa olevien laitosten turvallisuuskysymysten lisäksi STUK osallistui useisiin kansallisiin keskusteluihin pienydinvoimalaitosten tulevaa käyttöä harkitsevien tahojen kanssa sekä laitosten turvallisuutta koskevaan kansainväliseen yhteistyöhön.
STUK varmistuu valvonnallaan, että käytetyn ydinpolttoaineen kapselointija loppusijoituslaitoksen suunnittelu, rakentaminen, käyttöönotto ja käytön valmistelu tehdään turvallisesti ja vaatimusten mukaisesti.	STUK jatkoi vuonna 2023 Posivan käytetyn polttoaineen loppusijoituksen turvallisuuden arvioimista laitoksen käytön aloittamista koskien.
Uudentyyppisten ja nykyistä pienempien modulaaristen ydinvoimalaitosten turvallisuuden varmistaminen.	Vuonna 2023 laadittiin pienten modulaaristen ydinvoimalaitosten ja niiden turvalliseen käyttöön liittyvien erityiskysymysten osalta suunnitelma osaamisen kehittämiseksi. Lisäksi tunnistettiin keskeiset muutostarpeet ydinenergian käyttöä koskevaan säännöstöön.

3.3 TAVOITE 16

Edistää rauhanomaisia yhteiskuntia ja taata kaikille pääsy oikeuspalveluiden pariin; rakentaa tehokkaita ja vastuullisia instituutioita kaikilla tasoilla

- **Alatavoite 16.6**
Kehittää tehokkaita, vastuullisia ja läpinäkyviä instituutioita kaikilla tasoilla.
- **Alatavoite 16.8**
Laajentaa ja vahvistaa kehitysmaiden osallistumista maailmanlaajuisiin hallinnointijärjestelmiin.
- **Alatavoite 16.a**
Vahvistaa tärkeimpiä kansallisia instituutioita esimerkiksi kansainvälisen yhteistyön avulla, jotta väkivallan ehkäisemiseen ja terrorismin sekä rikollisuuden torjumiseen tarvittavia valmiuksia voidaan kehittää kaikilla tasoilla, erityisesti kehitysmaissa.

Rauhanomaisten yhteiskuntien edistäminen, kaikille pääsyn oikeuspalveluiden pariin takaminen ja tehokkaiden ja vastuullisten instituutioiden rakentaminen on STUKin toiminnan kannalta merkittävä tavoite. STUKin rooliin kuuluu:

- Hyvästä hallinnosta huolehtiminen kv-yhteistyössä sekä asiantuntijapalveluviennissä
- Globaalien ydin- ja säteilyturvallisuutta edistävien instrumenttien toimeenpanon edistäminen asiantuntijapalveluin sekä instrumentteihin liittyvä kansainvälinen vaikuttaminen

STUKin teot ja toimenpiteet:

- Edistetään ydinmateriaalivalvonnan kehittymistä
- Edistetään säteily- ja ydinturvallisuusviranomaisten kehittämistä muissa maissa palvelutoiminnan kautta (esim. riippumattoman ja kyvykkään viranomaisen luominen ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki, kv-yhteistyö ja asiantuntijapalveluvienti)

Palvelutoiminta ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki

STUK pyrki aktiivisesti jakamaan omaa asiantuntijuuttaan sekä hyviä käytäntöjä muiden maiden kanssa. Yhteistyön hyötyjä ovat vuorovaikutuksesta saatavat opit ja oman henkilöstön osaamisen kehittyminen. STUKin kansainvälinen yhteistyö jatkui aktiivisena ja tiiviissä yhteistyössä ulkoministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön kanssa. STUKin aloitteesta pohjoismaisesta ydin- ja säteilyturvallisuusyhteistyöstä käynnistettiin arviointi, joka tähtää yhteistyön strategiseen kehittämiseen ja vahvistamiseen muuttuneen toimintaympäristön seurauksena. Ukrainan tukemiseksi jatkettiin viranomaisyhteistyötä ja valmisteltiin hanke säteily- ja radioaktiivisuusmittauksia tekevän mobiililaboratorion toimittamiseksi maahan.

Asiantuntijapalveluvienti muihin maihin

Afrikassa alkoi laaja monivuotinen ydinmateriaalivalvonnan koulutushanke, jossa STUK toimii Afrikan maiden ydinmateriaalivalvonnan osajien kouluttajana Euroopan komission ja ulkoministeriön toimeksiannosta.

Ydinmateriaalivalvonnan, ydinterrorismin torjunnan ja ydinaseiden vähentämisen edistäminen

Ydinmateriaalivalvonta on ydinenergian rauhanomaisen käytön edellytys. STUK toteutti ydinmateriaalivalvontaa kansallisen valvontasuunnitelman mukaisesti. STUKin valvonnan ja tarkastusten tulosten perusteella toimijat ovat täyttäneet vuonna 2023 ydinmateriaalivalvonnan velvoitteet. Lisäksi STUK teki yhteistyötä ydinmateriaalivalvonnan mahdollistamiseksi IAEA:n ja Euroopan komission kanssa varmistuakseen, että ydinmateriaalivalvonta voidaan toteuttaa käytetyn ydinpolttoaineen loppusijoitustoiminnan käynnistyessä Posivan laitoksessa. Ydinkoekiellon valvonnan vastuut toteutettiin normaalisti. STUK ylläpitää jatkuvaa valmiutta tukeakseen UM:n toimintaa ydinkoekieltoepäilyksen tilanteessa.

TAULUKKO 3. Alatavoitteiden 16.6, 16.8 ja 16.a edistymisen mittarit ja edistämisen teot ja toimenpiteet vuonna 2023.

STM-STUK tulossopimuksen 2023 tulostavoite (alatavoitteiden 16.6, 16.8 ja 16.a mittarit)	STUKin teot ja toimenpiteet, joilla alatavoitteita 16.6, 16.8 ja 16.a on pyritty edistämään vuonna 2023
<p>Palvelutoiminta ml. kehittyvien maiden viranomaisten tuki, asiantuntijapalveluvienti muihin maihin ja ydinmateriaalivalvonnan sekä ydinterrorismin torjunnan ja ydinaseiden vähentämisen edistäminen</p>	
<p>STUKin kansainvälinen asiantuntijapalvelutoiminta on aktiivista ja edistää ydin- ja säteilyturvallisuutta Suomen lähialueilla sekä globaalisti Suomen, EU:n ja IAEA:n tavoitteiden ja linjausten sekä kansainvälisten sopimusten mukaisesti. Asiantuntijapalvelutoiminnan lähtökohtina ovat vaikuttavuus sekä osaamisen ylläpito ja kehittäminen.</p>	<p>STUK osallistui Suomen kansallisten linjausten valmisteluun ja tuki UM:ötä ja TEM:iä IAEA:n hallintoneuvostojäsenyyteen ja yleiskokouksen valmisteluun liittyen. STUK seurasi toimintavuoden aikana aktiivisesti Ukrainan tilannetta ja sen kehittymistä, sekä Pohjois-Korean ja Iranin (JCPOA) ydinohjelmia sekä AUKUS-hanketta, ja raportoi näistä ministeriöille ja edustustoihin. Lisäksi STUK reagoi muihin, mm. median esiin nostamiin tapahtumiin ja tuotti näihin liittyvää taustatietoa hallinnon käyttöön.</p> <p>STUK on toteuttanut vaikuttavaa kansainvälistä yhteistyötä mm. Afrikassa. Vuoden 2023 aikana EU:n ja Suomen rahoittama viisivuotinen hanke, jonka STUK toteuttaa tiiviissä yhteistyössä Afrikan ydinenergiakomission AFCONE:n kanssa, siirtyi valmistelusta toteutukseen. Vuonna 2023 eteläisessä Afrikassa järjestettiin ensimmäiset kolme ydinmateriaalivalvontakoulutusta Afrikan maiden viranomaisille.</p> <p>Kansainvälisen yhteistyön tavoitteena on, että se tukisi mahdollisimman hyvin eri hallinnonaloja sekä lisäisi ydinenergiankäytön turvallisuutta maailman laajuisesti. Vuonna 2023 aloitettiin ydin- ja säteilyturvallisuuden kansainvälisen yhteistyön alueellisen ohjelman uudistaminen ja strateginen yhteistyö Pohjoismaisten kumppanien Ruotsin SSM, Norjan DSA ja Tanskan DEMA kanssa.</p> <p>STUK on valmistellut hankkeen, jonka tavoitteena on tukea Ukrainan säteily- ja ydinturvallisuusviranomaisen osaamisen kehittämistä ja toimittaa viranomaiselle uusi säteilymittausauto. Hanke toteutetaan yhteistyössä pohjoismaisten kumppanien kanssa. Lisäksi STUK on aktiivisesti osallistunut Ukrainan tilanteen seurantaan sekä koordinoitunut pohjoismaisten viranomaisten säännöllistä tietojenvaihtoa sekä tukenut sisäministeriötä Ukrainan avustamiseen liittyen.</p>
<p>Kansainvälinen palveluliiketoiminta on STUK International Oy:n tehtävä. STUK toimii tiiviissä yhteistyössä STUK International Oy:n kanssa ja STUKin koordinoima kansainvälinen yhteistyö tukee tätä yhteistyötä.</p>	<p>Vuonna 2023 selvennettiin STUKin ja STUK International Oy:n vastuita ja työnjakoa sekä linjattiin periaatteet, joilla STUKin työntekijät voivat osallistua STUK Internationalin kautta toteutettaviin hankkeisiin. Projektien määrän lisääntymisen myötä yhä useampi STUKin työntekijä on osallistunut STUK Internationalin kautta toteutettuihin hankkeisiin. Suoran osallistumisen ohessa hankkeet ovat välillisesti edistäneet sisäistä liikkuvuutta mikä osaltaan tukee osaamisen ja asiantuntemuksen ylläpitoa ja kehittämistä.</p>
<p>STUK tukee ydinsulkusopimuksen (NPT) toimeenpanoa UM:n ja TEMin kanssa, jotta ydinenergian käytön rauhanomaisuudesta voidaan varmistua ja huolehtia ydinaseiden leviämisen estämisestä.</p>	<p>STUKin toiminta teknisenä asiantuntijana ydinmateriaalivalvonnan tehtävissä sekä ydinkoekiellon (CTBT) ja ydinaseriisunnan verifikaation (IPNDV) alalla on ollut kansainvälisesti merkittävää. Ydinmateriaalivalvonta on toteutettu ja mahdollistettu IAEA:n tarkastustoiminta Suomessa. STUK on osallistunut aktiivisesti CTBT:n teknisen WGB työryhmän kokouksiin. STUK analysoi jatkuvasti kaikki CTBT IMS -valvontaverkon tuottaman radionuklididatan ja näin ylläpidetään jatkuva valmius tukea UM:n toimintaa ydinkoekiellopöytäkirjan tilanteessa.</p> <p>Ydinkoekieltosopimuksen valvonnan laboratorio on jatkanut toimintaansa korkeatasoisesti. Vuonna 2023 tehdyssä auditoinnissa toiminnan todettiin täyttävän kansainväliset laatuvaatimukset.</p> <p>STUK on valmistellut yhteistyössä TEMin ja UM:n kanssa Suomen kansalliset puheenvuorot sekä toimittanut asiantuntijakommentit mm. Iranin (JCPOA) ja Pohjois-Korean ydinmateriaalivalvontaa koskeviin lausuntoihin. STUK on osallistunut ydinsulkusopimuksen tarkastelukonferenssiin (NPT PrepCom), joka järjestettiin Wienissä elokuussa. STUK on tukenut IAEA:n safeguards-valvonnan kehittämistä UM:n rahoittaman ydinsulkuvalvonnan puitteissa, ja lisäksi STUKin asiantuntija on osallistunut IAEA:n pääjohtajan neuvonantajaryhmän (SAGSI) työhön, jonka tavoitteena on IAEA:n sihteeristön toiminnan tehostaminen.</p>

4 STUKin jalanjälki toimintaympäristöön

Toiminnan jalanjälki muodostuu vastuullisuuden näkökulmasta negatiivisista ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista, joita organisaation olemassaolosta ja toiminnasta aiheutuu toimintaympäristöön. Tavoitteena on pienentää toiminnasta aiheutuvaa jalanjälkeä.

Ekologinen vastuu

STUKin ympäristöohjelma asettaa ympäristöön ja ympäristönsuojeluun liittyviä päämääriä ja tavoitteita, joiden avulla STUK pienentää toiminnastaan aiheutuvia negatiivisia ekologisia vaikutuksia. STUKin toiminnassa välittömiä haitallisia ympäristövaikutuksia syntyy pääasias-
sa energian kulutuksessa, matkustamisessa, jätteiden syntymisessä ja hankintoihin liittyen. Ympäristöohjelman päivittäminen aloitettiin vuonna 2023 mm. STUKin hiilijalanjälkeen liittyvän datan keruun, seurannan ja raportoinnin suunnittelulla. Vuonna 2023 päätettiin, että STUKin tarpeisiin riittää Senaatin energiansäästöohjelma, eikä tarkentavaa omaa STUKin energiatehokkuussuunnitelmaa tarvita.

STUK muutti vuonna 2022 Jokiniemeen Vantaalle uusiin toimitiloihin, joissa on aikaisempiin toimitiloihin verrattuna mm. tehokkaampi tilankäyttö, energiaystävällisempi valaistus, tehokas jätteiden kierrätys ja energian käyttöä optimoiva kiinteistöautomaatiikka. Toimitilat hyödyntävät tehokkaasti maalämpöä ja aurinkoenergiaa. Valtion tavoite hiilineutraaleista toimitiloista vuoteen 2035 mennessä on STUKissa lähes toteutunut ja toteutuu kesällä aurin-
gonpaisteen lisääntyessä. Tavoitteen toteutumisen toimenpide ”jätteen määrän vähentäminen ja lajittelun parantaminen” on myös STUKissa hyvällä mallilla.

Valtiokonttori toteutti 6/2023 valtiovarainministeriön toimeksiannosta [arvion valtionhallinnon hiilijalanjäljestä vuosina 2020–2021](#). Päästöraportti on ensimmäinen pilotti, jolla tutkittiin mahdollisuuksia laajemmän tietoaalustan koostamiseen valtionhallinnon toiminnasta aiheutuvista negatiivisista ekologisista, sosiaalisista ja taloudellisista vaikutuksista. Toteutetulla päästöraportilla arvioidaan valtionhallinnon, eli ministeriöiden ja niiden alaisten virastojen ja laitosten arvioituja hiilidioksidiekvivalentteja päästöjä. Raportista löytyy myös STUKin tietoja vuosilta 2020–2021, joita ei voi suoraan verrata tämänhetkiseen STUKin tilanteeseen mm. COVID-epidemian ja uusien toimitilojen takia.

Sosiaalinen vastuu

Sosiaalisella vastuullisuudella tarkoitetaan ennen kaikkea oman organisaation hyvinvoinnin ja osaamisen turvaamista. STUKin tavoitteena on olla työpaikka, jossa henkilöstöä kohdellaan oikeudenmukaisesti ja tasa-arvoisesti ja joka tarjoaa hyvän työympäristön ja -yhteisön, selkeät vastuut ja mielenkiintoiset sekä merkitykselliset työtehtävät. STUKin arvot asiantuntemus, avoimuus, rohkeus ja yhteistyö ohjaavat myös henkilöstöjohtamista. [STUKin toimintakertomuksessa 2023](#) on kerrottu lisää henkisten voimavarojen hallinnasta ja kehittämisestä.

STUK tukee henkilöstön työkykyä ja työhyvinvointia eri tavoin. STUKin vuonna 2023 tarjoamia toimintoja olivat mm. kattavat työterveyshuollon palvelut, matalan kynnyksen

psykologinen hyvinvointivalmennuspalvelu, ePassi (liikunta-, hyvinvointi- ja kulttuuri- sekä lounasetu), oman kuntosalin käytön mahdollisuus sekä virkistystoiminta, jota STUKin henkilökuntayhdistys järjestää. [VMBaro-työtyytyväisyyskysely](#) toteutettiin vuonna 2023 STUKissa yhdeksättä kertaa. VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn STUKin työtyytyväisyysbarometrin kokonaisindeksi arvo 3,84 nousi vuonna 2023 vuoden 2022 tasosta (3,81) ollen edelleen parempi kuin valtion 3,70. STUKin henkilöstö on tyytyväisintä samojen [VMBaro-kyselyn pääkohtien](#) osalta kuin vuonna 2022: työnantajakuva ja arvot, työyhteisön toimintakulttuuri sekä työn sisältö ja vaikuttamismahdollisuudet. Eniten kehitettävää koetaan edelleen olevan palkkauksessa arvion kuitenkin parannuttua vuodesta 2022.

STUKissa on tavoitteena, että henkilöstön osaaminen ja ammattitaito ovat korkealla tasolla. Osaamisen kehittämisessä suurin merkitys on työssä oppimisen eri muodoilla, jota erilaiset koulutukset ja valmennukset täydentävät. Vuonna 2023 STUKissa jatkettiin kattavan koulutusohjelman valmistelua, johon vuosittaiset koulutus suunnitelmat perustuvat. Henkilökohtaisen osaamisen kehittämisen suunnitelma oli laadittuna 90 %:lla henkilöstöstä. VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn kohdan ”Osaaminen, oppiminen ja uudistuminen” STUKin vastausten keskiarvo oli 3,8 vuonna 2023 (3,72 vuonna 2022) ollen parempi kuin valtion (3,71). STUKissa on toteutunut sekä sisäisiä että ulkoisia henkilökiertoja ja STUK on ollut mukana henkilökiertoa edistävässä virastoyhteistyössä. VMBaron perusteella tehtäväkiertohalukkuus on 51 %. Hakijakyselyssä 80 % vastaajista arvioi rekrytointiprosessin erinomaiseksi tai hyväksi ja 80 % koki saaneensa hakuilmoituksesta hyvin tietoa tehtävästä ja odotuksista. VMBaron perusteella työpaikan suosittelemisluvkuus oli 4,01 nousten vuodesta 2022 (3,92).

STUKissa miesten osuus koko henkilöstöstä oli vuoden 2023 lopussa 57,7 % (+0,2 %) ja naisten osuus 42,3 % (-0,2 %). Vakinaisesta henkilöstöstä naisten osuus oli 41,4 % (-0,2 %) ja määräaikaisesta henkilöstöstä naisten osuus oli 60 % (-6,7 %). Koko valtionhallinnossa naisten osuus oli vuoden 2023 lopussa 51 %. STUKin VMBaro-työtyytyväisyyskyselyn 2023 perusteella sukupuolten tasa-arvo toteutuu työyhteisössä hyvin (STUKin keskiarvo 4,28 ja valtion 4,21), kuten myös ihmisten yhdenvertaisuus (STUKin keskiarvo 4,12 ja valtion 4,01). STUKin tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelma on aiemmin keskittynyt viraston omaan tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman ylläpitoon, kehittämiseen ja seurantaan. Johtoryhmä käynnisti työn toiminnallisen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnitelman tekemiseksi 11/2023 ja kartoitus suunnitelman rakenteesta, käytettävistä tiedoista ja lähestymistavasta on parhaillaan käynnissä.

Taloudellinen vastuu

STUKin varojen käyttö on vastuullista, tarkkaa ja asianmukaista. Valtiontalouden tarkastusvirasto (VTV) varmistuu tilintarkastuksessa siitä, että STUK on noudattanut valtion talousarviota ja että tilinpäätökset antavat oikeat ja riittävät tiedot STUKin tuotoista, kuluista ja taloudellisesta asemasta. STUKin vaikuttavuustavoitteiden saavuttamiseksi on vuonna 2023 toimeenpannussa strategiassa mainittu yhtenä keinona kustannustehokas toiminta ja kestävä talous. Kun toimimme kustannustehokkaasti, pysyvät viranomaistoimintamme kustannukset asiakkaille kohtuullisina ja rahaa jää myös toimintamme kehittämiseen. Hoidamme talouttamme kestävästi ja pitkäjänteisesti.

Vuonna 2023 STUKissa käynnistettiin erilaisia suunnittelutoimenpiteitä kustannustehokkaan toiminnan ja kestävä talouden vahvistamiseksi sekä tuottavuusohjelmaan varautumiseksi. Näistä merkittävin on tavoite tilatehokkuuden nostamiseksi Vantaan Jokiniemen

toimitiloissa valtion toimitilastrategian tavoitteiden mukaisesti. Olennaisin toimi tämän toteuttamiseksi on Tullilaboratorion mahdollinen sijoittuminen Vantaan Jokiniemen turvallisuusalueelle osittain STUKin kanssa yhteisiin toimitiloihin.

STUKin johtamisjärjestelmän hankintaohjeiden lisäksi mm. virkamatkoja koskevassa ohjeessa on korostettu kustannussäästöjen lisäksi ympäristökuormituksen vähentämiseen pyrkimistä valtion matkustusstrategian mukaisesti esim. etäkokouskäytännöillä ja matkustustavan valinnoilla. Sosiaalisen ja ekologisen vastuun periaatteet huomioidaan hankinnoissa tarkoituksenmukaisella tavalla tapauskohtaisesti arvioiden. Julkishallinnon hankintayksikkö (Hansel) vastaa omien puitejärjestelyjensä ja hankintailmoitustensa (DPS) osalta yhteiskunnallisten velvoitteiden ja tilaajavastuulain selvittämismääräysten mukaisesti tietojen pyytämistä ja ylläpitämisestä. Ne Hanselin puitejärjestelyt ja DPS:t, joissa Hanselin asettamat sosiaalisen ja/tai ympäristövastuun kriteerit täyttyvät, ovat saaneet Hanselin oman sosiaalisen vastuun tunnuksen ja/tai ympäristötunnuksen ja niiden sisällöstä on kerrottu tarkemmin puitejärjestelyn tai DPS:n toimintaohjeissa.

STUKin omissa kilpailutuksissa edellytetään, että tarjoajat ovat hoitaneet yhteiskunnalliset velvoitteensa asianmukaisesti, ovat maksaneet veronsa ja sosiaaliturvamaksunsa ja noudattavat ympäristönsuojelua, työsuojelua, työoloja ja työehtoja koskevia lakisääteisiä velvoitteitaan. Tilaajan selvitysvastuusta ja vastuusta ulkopuolista työvoimaa käytettäessä annettu laki (1233/2006) eli tilaajavastuulaki on keskeinen harmaan talouden torjunnassa. Valtioneuvoston periaatepäätös kestävien ympäristö- ja energiaratkaisujen edistämisestä julkisissa hankinnoissa edellyttää, että julkisissa hankinnoissa otetaan huomioon ympäristönäkökohdat.

KUVA 3. STUKin toimitilarakennus, jonka katolla näkyvät aurinkopaneelit.

Kuva STUK, kuvaaja Jarkko Översti/Tosikuva Oy.

Kuvaluettelo

Tarkistathan kuvien käyttöoikeudet ja noudatat tekijänoikeussäädöksiä. Tämän julkaisun kuvia saa käyttää lähdemaininnalla Kuva: STUK, kuvaajan / kuvan tekijän nimi (jos nimi on mainittu), jollei oheisessa kuvaluettelossa ole käyttöoikeudesta muuta mainittu. Kuvia ei kuitenkaan voi käyttää kaupalliseen tarkoitukseen ilman erillistä lupaa.

KUVA 1. STUKin organisaatio 31.12.2023. Kuva STUK. Sivu 6.

KUVA 2. Still-kuva STUKin radonaiheisesta animoidusta videosta, joka kertoo alle kahdessa minuutissa mitä työntäjän pitää tietää radonmittausveloitteesta. Video on katsottavissa [YouTubessa](#). Kuva STUK, kuvaaja Videotiiviste Oy. Sivu 10.

KUVA 3. STUKin toimitilarakennus, jonka katolla näkyvät aurinkopaneelit. Kuva STUK, kuvaaja Jarkko Översti/Tosikuva Oy. Sivu 21.

ISBN 978-952-309-594-6 (pdf)

STUK

Säteilyturvakeskus
Strålsäkerhetscentralen
Radiation and Nuclear Safety Authority

Jokiniemenkuja 1
01370 Vantaa
Puh. (09) 759 881
www.stuk.fi